

Raport

**Zespół ds Analiz
i Prognozowania Kadr Oświaty**

POWSZECHNOŚĆ NAUCZANIA JEZYKÓW OBCYCH w roku szkolnym 2007 / 2008

Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli

W S T Ę P

Nauczanie języka obcego w szkołach polskich może mieć charakter nauczania obowiązkowego lub dodatkowego. Nauczanie języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego przewidziane jest w ramowych planach nauczania poszczególnych typów szkół. Nauczanie języka obcego w ramach dodatkowych zajęć edukacyjnych wprowadzone zostaje przez dyrektora danej szkoły do szkolnego planu nauczania po zasięgnięciu opinii rady pedagogicznej i rady rodziców. Uczęszczanie na zajęcia dodatkowe jest obowiązkowe, ale ocena z nich nie ma wpływu na średnią ocen i na promocję ucznia do następnej klasy [D.U. Nr.15, poz.142 z późn. zmian.]

Prezentowane w opracowaniu *procentowe wskaźniki powszechności* nauczania poszczególnych języków obcych są mierzone stosunkiem liczby uczniów uczących się danego języka do liczby uczniów ogółem. Wskaźniki te nie dopełniają się do 100% ponieważ:

- 1) część ogółu uczniów nie uczy się żadnego języka obcego np. w najmłodszych klasach szkoły podstawowej.
- 2) uczniowie uczący się języków obcych w niektórych szkołach (np. w liceach ogólnokształcących) są liczeni dwukrotnie.

I. NAUCZANIE JEZYKÓW OBCYCH WEDŁUG TYPÓW SZKÓŁ

Niniejsze opracowanie zawiera dane dotyczące uczniów uczących się języków obcych w bieżącym roku szkolnym 2007/2008. Są to dane zebrane przez Systemu Informacji Oświatowej SIO według stanu w dniu 30 września 2007 roku. Uwzględniają one uczniów ze wszystkich typów szkół (łącznie ze szkolnictwem specjalnym). Do roku 2006/2007 dane o nauczaniu języków obcych w szkołach polskich zbierane były przez Główny Urząd Statystyczny.

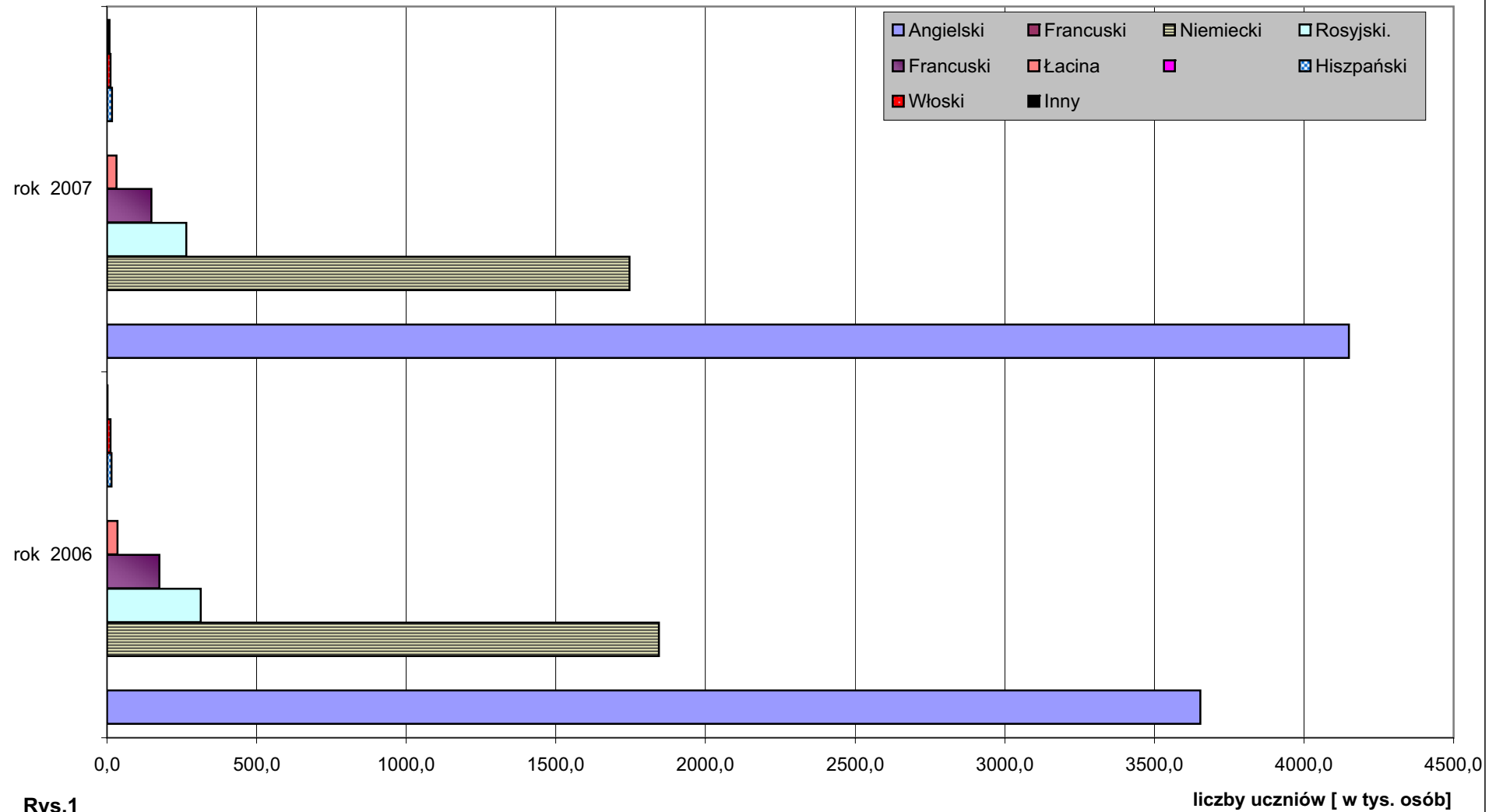
Tabela 1 przedstawia sytuację uczniów, uczących się obowiązkowo języków obcych w kraju we wszystkich typach szkół łącznie. Uwzględniono w niej cztery najbardziej popularne języki obce w Polsce (angielski, niemiecki, rosyjski, francuski) oraz języki mniej popularne np. łacinę, hiszpański i włoski. Dynamikę przemian w nauczaniu języków obcych pokazano też na rys.1. W roku szkolnym 2007/2008 w porównaniu z rokiem 2006/2007 liczby uczniów uczących się języków: angielskiego i hiszpańskiego wzrosły, a pozostałych pięciu zmalały. Największy spadek bezwzględny dotyczy liczby uczniów uczących się języka niemieckiego [- 97,94 tys. osób], a największy spadek względny liczby uczniów uczących się języków: rosyjskiego [- 15,6 %] i francuskiego [- 15,4 %].

Na uwagę zasługuje duży przyrost względny liczb uczniów uczących się innych języków obcych, które zostały podane w tabeli 1. Innych języków obcych uczyło się w całej Polsce w bieżącym roku szkolnym 7,59 tys. uczniów tj. ponad trzy razy więcej niż w roku szkolnym 2006/2007.

Tabela 1. Uczniowie uczący się języka obcego we wszystkich typach szkół łącznie jako przedmiotu obowiązkowego [w tys.osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski.	Łacina	Hiszpański	Włoski	Inny
rok 2006	3653,67	175,61	1843,94	313,32	35,33	15,64	11,78	2,40
rok 2007	4150,82	148,55	1746,00	264,44	31,41	16,50	11,11	7,59
w osobach	497,15	-27,06	-97,94	-48,88	-3,92	0,86	-0,67	5,19
zmiana								
w %	13,6%	-15,4%	-5,3%	-15,6%	-11,1%	5,5%	-5,7%	216,3%

Nauczanie obowiązkowe języków obcych w szkołach

Rys.1

liczby uczniów [w tys. osób]

Tabela 1A przedstawia liczbę uczniów uczących się języka obcego jako przedmiotu dodatkowego. Największe liczby uczniów uczyły się w tym roku szkolnym dodatkowo języka angielskiego i niemieckiego. W porównaniu do roku ubiegłego liczba uczniów uczących się dodatkowo języka angielskiego zmalała o ponad 40 %. Dla większości języków obcych nie możemy porównać liczby uczniów uczących się dodatkowo języków obcych, bo brakuje takich danych o uczniach dla roku szkolnego 2006/2007.

Struktura powszechności nauczania języków obcych jako przedmiotu obowiązkowego (wyrażona w procentach ogółu uczniów) zmieniła się następująco na przestrzeni ostatniego roku szkolnego.

<i>rok 2006</i>	<i>rok 2007</i>
język angielski - 63,7%	język angielski - 72,4 %
język niemiecki - 32,2 %	język niemiecki - 30,4 %
język rosyjski - 5,5 %	język rosyjski - 4,6 %
język francuski - 3,1 %	język francuski - 2,6 %
łacina - 0,6%	łacina - 0,5%
język hiszpański - 0,3%	język hiszpański - 0,3%
język włoski - 0,2%	język włoski - 0,2%
inne języki - 0,0%	inne języki - 0,1%

Uwzględniając także nauczanie języków obcych jako przedmiotu dodatkowego, procentowe wskaźniki powszechności nauczania podstawowych języków zachodnioeuropejskich we wszystkich typach szkół łącznie były następujące:

<i>rok 2006</i>	<i>rok 2007</i>
język angielski - 83,5 %	język angielski - 84,1 %
język niemiecki - 44,1 %	język niemiecki - 41,8 %
język francuski - 4,1 %	język francuski - 3,5 %

Tabela 1A Uczniowie uczący się języka obcego we wszystkich typach szkół łącznie jako przedmiotu dodatkowego [w tys.osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski.	Łacina	Hiszpański	Włoski	Inny
rok 2006	1133,54	58,90	678,96	brak	danych	dla tych	języków	obcych
rok 2007	669,96	51,28	653,26	150,70	22,84	5,50	2,98	4,39
w osobach	-463,58	-7,62	-25,70					
zmiana								
w %	-40,9%	-12,9%	-3,8%					

Z powyższego zestawienia widać, że powszechność nauczania języka angielskiego [uwzględniająca nauczanie języka jako przedmiotu obowiązkowego oraz przedmiotu dodatkowego] wzrosła tylko o 0,6 punktu proc., natomiast wskaźniki powszechności nauczania języków: niemieckiego i francuskiego zmalały.

Pełny obraz powszechności nauczania obowiązkowego języków obcych w Polsce w okresie ostatnich dziesięciu lat tzn. od roku 1996 do 2007 przedstawia tabela 2. Tendencje rozwojowe w zakresie powszechności nauczania czterech najbardziej popularnych języków obcych są także dobrze widoczne na rysunku 2. W latach 1992 i 1993, a więc w okresie początkowym po przemianach, językiem dominującym w Polsce był język rosyjski, a język angielski zajmował drugą pozycję z dużą stratą do języka rosyjskiego. Trzecie miejsce zajmował język niemiecki. W roku szkolnym 1996/97 struktura powszechności nauczania języków obcych w kraju diametralnie się zmieniła; język angielski wysunął się na pierwsze miejsce, drugie miejsce zajął język niemiecki, a język rosyjski znalazł się dopiero na trzeciej pozycji w skali powszechności z niewielką stratą do języka niemieckiego. Takie uszeregowanie języków obcych w kraju, w szkołach ogółem utrzymuje się do dnia dzisiejszego.

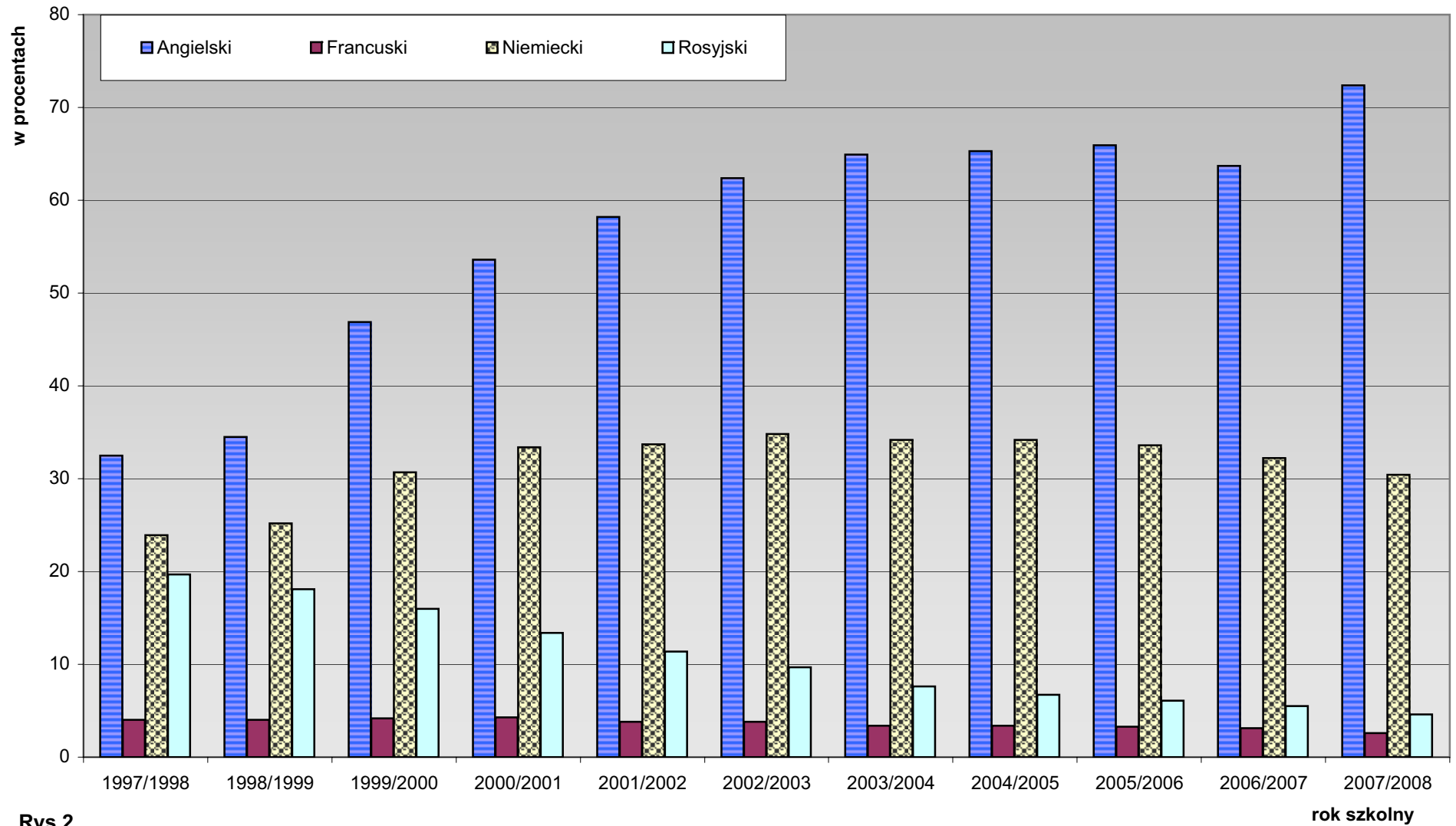
Największy wzrost wskaźnika powszechności języka angielskiego nastąpił w latach 1998-1999, kiedy wskaźnik zwiększył się z 34,5% do 46,9%. Od roku 2002 przyrosty tego wskaźnika były coraz mniejsze, natomiast w roku bieżącym 2007/2008 wartość wskaźnika wzrosła aż o 8,7 punktu proc. Wskaźnik powszechności języka niemieckiego wzrastał równomiernie w całym okresie pięcioletnim, lata 1996 – 2000. Wzrost ten był jednak znacznie wolniejszy niż wskaźnika języka angielskiego. W latach 2003 i 2004 wartość wskaźnika powszechności języka niemieckiego była identyczna, a w latach 2005 - 2007 zmniejszała się stopniowo. Powszechność nauczania języka francuskiego była najwyższa w

Tabela 2.

**Wskaźniki powszechności nauczania języków obcych
Szkoły razem - nauczanie obowiązkowe
[w procentach ogółu uczniów].**

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
1997/1998	32,5	4,0	23,9	19,7
1998/1999	34,5	4,0	25,2	18,1
1999/2000	46,9	4,2	30,7	16,0
2000/2001	53,6	4,3	33,4	13,4
2001/2002	58,2	3,8	33,7	11,4
2002/2003	62,4	3,8	34,8	9,7
2003/2004	64,9	3,4	34,2	7,6
2004/2005	65,3	3,4	34,2	6,7
2005/2006	65,9	3,3	33,6	6,10
2006/2007	63,7	3,1	32,2	5,5
2007/2008	72,4	2,6	30,4	4,6

Wskaźniki powszechności nauczania języków obcych w latach 1997 -2007

Rys.2

latach 1999 i 2000. Od roku 2001 wartość wskaźnika powszechności stopniowo malała i wynosi obecnie 2,6 %. Powszechność nauczania języka rosyjskiego spadała systematycznie i szybko od roku 1992. Wskaźnik powszechności tego języka wynosi obecnie 4,6 %.

Wartości wskaźników powszechności nauczania języków obcych w szkołach ogółem [por. tab. 2] dają obraz prawidłowej dynamiki przemian zachodzących w tej dziedzinie edukacji w Polsce od kilkunastu lat .

Procentowe wskaźniki powszechności nauczania języków obcych w poszczególnych typach szkół są bardzo silnie zróżnicowane i odbiegają od uśrednionej struktury powszechności dla wszystkich typów szkół łącznie. Podobnie zróżnicowana jest dynamika przemian w nauczaniu języków obcych. Dla uzyskania pełnego obrazu należy przeprowadzać analizę przemian i osiągniętego stanu w zakresie nauczania języków obcych odrębnie dla poszczególnych typów szkół.

Szkoły podstawowe

Dynamikę przemian w nauczaniu języków obcych w szkołach podstawowych obrazują zestawienia w tabeli 3. Pokazano w niej liczby uczniów uczących się obowiązkowo języków obcych w szkole podstawowej ogółem oraz z podziałem na miasto i wieś. Z przyczyn demograficznych liczba uczniów w szkole podstawowej w roku szkolnym 2007/20078 zmniejszyła się w stosunku do roku ubiegłego. Zmalały też liczby uczniów uczących się języka francuskiego i rosyjskiego. Równocześnie zwiększyła się liczba dzieci uczących się języka angielskiego [o 564,9 tys. osób] i niemieckiego [o 6,75 tys. osób]. Taki duży przyrost może wynikać ze zwiększonej liczby osób w klasach I – III,

Tabela. 3.

**Uczniowie uczący się języka obcego
w szkołach podstawowych
jako przedmiotu obowiązkowego [w tys. osób]**

OGÓŁEM

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
stan 2006 r	1032,05	8,92	299,35	40,25
stan 2007 r	1596,97	6,79	306,10	33,76
zmiana (w osobach)	564,92	-2,13	6,75	-6,49
zmiana w %	54,7%	-23,9%	2,3%	-16,1%

MIASTO

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
stan 2006 r	625,73	7,37	171,85	7,04
stan 2007 r	962,46	5,64	169,54	5,92
zmiana (w osobach)	336,73	-1,73	-2,31	-1,12
zmiana w %	53,8%	-23,5%	-1,3%	-15,9%

WIEŚ

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
stan 2006	406,33	1,56	127,5	33,22
stan 2007	634,51	1,15	136,55	27,84
zmiana (w osobach)	228,18	-0,41	9,05	-5,38
zmiana w %	56,2%	-26,3%	7,1%	-16,2%

które zaczęły się obowiązkowo uczyć obcego języka : angielskiego lub niemieckiego.

Porównując liczby uczniów uczących się różnych języków obcych w szkołach miejskich jak i wiejskich zauważamy, że językiem dominującym w obu typach szkół jest angielski, a na drugim miejscu znajduje się język niemiecki.

Uczniowie szkół podstawowych w roku szkolnym 2007/2008 uczą się obowiązkowo również innych języków obcych oprócz czterech najbardziej powszechnych :

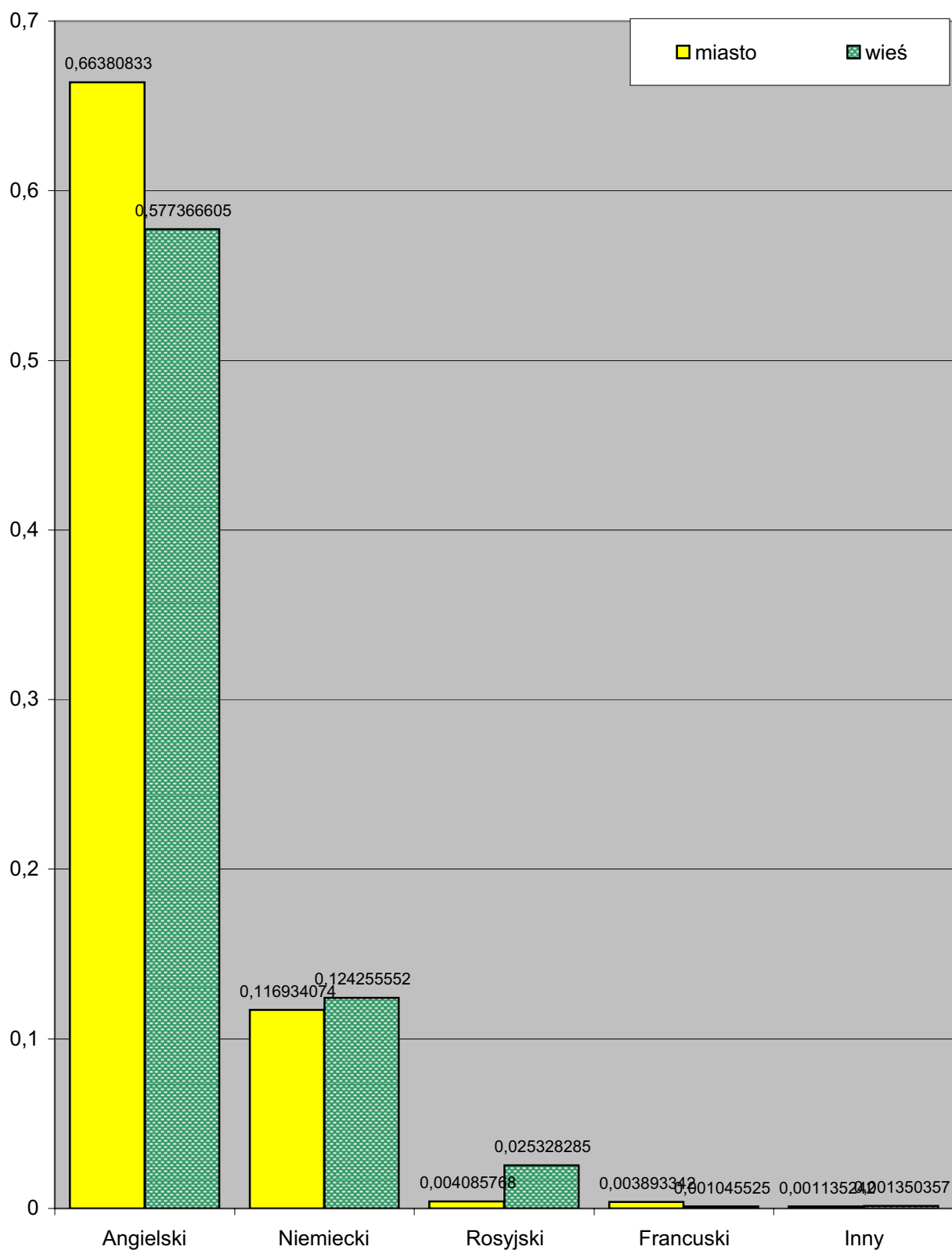
języka hiszpańskiego - 0,41 tys. uczniów
języka włoskiego - 0,19 tys. uczniów
języka łacińskiego - 0,06 tys. uczniów
innego języka - 3,13 tys. uczniów

Razem uczy się obowiązkowo innych języków obcych (łącznie z hiszpańskim i włoskim) 3,79 tys. uczniów szkół podstawowych. W porównaniu do poprzedniego roku szkolnego grupa ta wzrosła o ok. 2,5 tys. osób tj. prawie trzykrotnie .

Wskaźniki powszechności nauczania obowiązkowego języków obcych w szkołach podstawowych ogółem pokazuje poniższe zestawienie:

<i>rok 2006</i>	<i>rok 2007</i>
język angielski - 41,5%	język angielski - 62,6 %
język niemiecki - 12,0 %	język niemiecki - 12,0 %
język rosyjski - 1,6 %	język rosyjski - 1,3 %
język francuski - 0,4 %	język francuski - 0,3 %
łacina - 0,0%	łacina - 0,0 %
język hiszpański - 0,0%	język hiszpański - 0,0 %
język włoski - 0,0%	język włoski - 0,0 %
inne języki - 0,0%	inne języki - 0,1 %

Szkoły podstawowe - wskaźniki powszechności nauczania języków obcych na wsi i w mieście

Rys.3

Po uwzględnieniu nauczania dodatkowego języków obcych wskaźniki powszechności nauczania dla czterech najbardziej popularnych języków obcych wynoszą w roku szkolnym 2007/2008 :

język angielski - 79,6 %

język niemiecki - 19,4 %

język rosyjski - 3,3 %

język francuski - 0,8 %

Na wykresie 3 przedstawione zostały wskaźniki powszechności nauczania obowiązkowego języków obcych w szkołach podstawowych z uwzględnieniem podziału na szkoły miejskie i wiejskie. W przypadku najbardziej popularnego języka angielskiego wskaźnik powszechności uczniów w szkołach miejskich jest o 8,7 % wyższy niż uczniów w szkołach wiejskich. Wskaźniki powszechności nauczania dwóch języków : niemieckiego i rosyjskiego są wyższe w szkołach wiejskich. Natomiast wskaźnik powszechności języka francuskiego ma czterokrotną przewagę w szkołach miejskich.

Gimnazja

Gimnazja funkcjonują w polskiej oświacie od 1 września 1999 roku. Od roku szkolnego 2001/2002 w gimnazjach uczą się uczniowie wszystkich klas: I, II i III. Tabela 4 pokazuje liczby uczniów uczących się języków obcych w ciągu dwóch ostatnich lat szkolnych tj. roku szkolnego 2006/2007 oraz 2007/2008.

Tabela 4. Uczniowie uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego w gimnazjach [w tys. osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
Stan 2006	1147,46	20,79	402,01	32,74
Stan 2007	1122,75	17,19	374,6	29,16
Zmiana w osobach	-24,71	-3,60	-27,41	-3,58
Zmiana w %	-2,2%	-17,3%	-6,8%	-10,9%

Od roku 2002 liczba gimnazjalistów w Polsce maleje z przyczyn demograficznych. Dlatego w okresie ostatnich kilku lat 2004 – 2007 obserwujemy zmniejszenie się liczby uczniów uczących się wszystkich czterech języków obcych: niemieckiego, rosyjskiego, angielskiego i francuskiego. W ciągu ostatniego roku najbardziej zmniejszyła się liczba uczniów uczących się języka niemieckiego [o 27,4 tys. osób]. Natomiast największy spadek względny dotyczył uczniów uczących się języka francuskiego [- 17,3 %].

Znaczna grupa gimnazjalistów uczy się również dodatkowo języków obcych:

- języka angielskiego - 193,10 tys. osób
- języka niemieckiego - 402,92 tys. osób
- języka francuskiego - 28,29 tys. osób
- języka rosyjskiego - 86,09 tys. osób
- innych języków obcych - 5,83 tys. osób

W porównaniu z rokiem szkolnym 2006/2007 wzrosła liczba uczących się dodatkowo języka angielskiego.

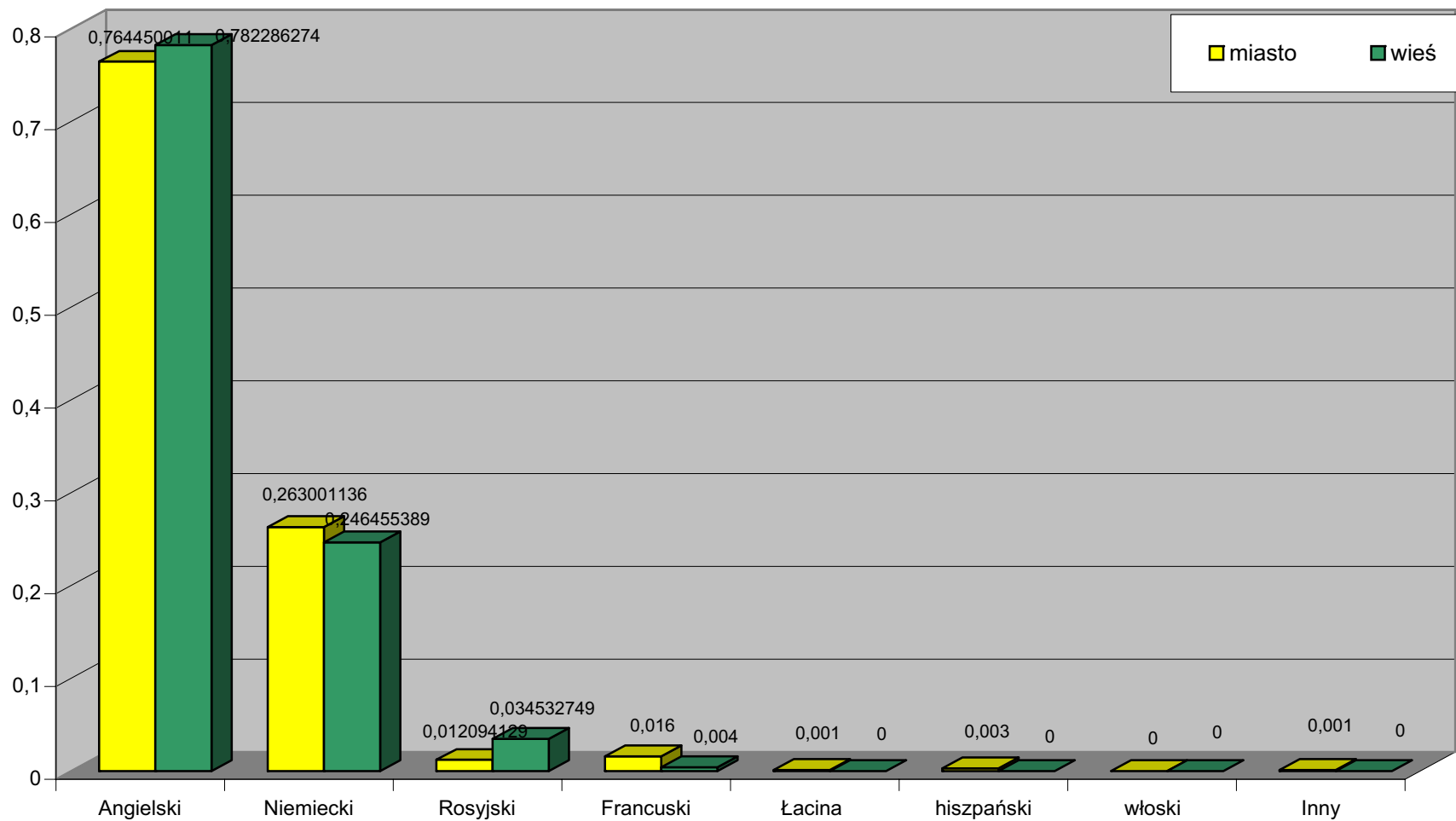
Struktura powszechności nauczania obowiązkowego języków obcych w gimnazjach w roku szkolnym 2007/2008, wyrażona w procentach ogółu uczniów wygląda następująco:

język angielski	-	77,1 %
język niemiecki	-	25,7 %
język rosyjski	-	2,0 %
język francuski	-	1,2 %
łacina	-	0,0 %
język hiszpański	-	0,2 %
język włoski	-	0,0 %
inny język	-	0,1 %

Wskaźniki powszechności nauczania obowiązkowego wszystkich języków obcych w gimnazjach są znacznie wyższe niż w szkołach podstawowych. Udział procentowy gimnazjalistów uczących się dodatkowo języków obcych jest większy dla wszystkich języków, oprócz języka angielskiego. Po uwzględnieniu nauczania dodatkowego języków obcych wskaźniki te przyjmują następujące wartości:

język angielski	-	90,4 %
język niemiecki	-	53,4 %
język rosyjski	-	7,9 %
język francuski	-	3,1 %

Gimnazja - wskaźniki powszechności nauczania języków obcych w szkołach miejskich i wiejskich

Rys.4

Wskaźniki powszechności nauczania czterech rozważanych języków obcych z podziałem na gimnazjach miejskie i wiejskie pokazano na wykresie 4. W gimnazjach wiejskich językiem dominującym jest język angielski ze wskaźnikiem 78,2 %, a kolejne miejsca zajmują: niemiecki, rosyjski i francuski. W gimnazjach miejskich kolejność wskaźników powszechności jest podobna, z tym że trzecie miejsce po angielskim i niemieckim zajmuje język francuski, a czwarte rosyjski. Wskaźniki powszechności nauczania takich języków obcych jak: hiszpański czy łacina są w gimnazjach wiejskich zerowe, a w gimnazjach miejskich nieznacznie wyższe od zera.

Biorąc pod uwagę wartości wskaźników powszechności języków obcych w gimnazjach w roku bieżącym i w poprzednich latach możemy uznać dynamikę przemian zachodzącą w tym zakresie za zadowalającą.

Zasadnicze szkoły zawodowe.

Tabela 6 obrazuje dynamikę przemian w nauczaniu języków obcych w zasadniczych szkołach zawodowych.

Od roku szkolnego 2002/2003 funkcjonują w szkołach zasadniczych klasy pierwsze, drugie i trzecie. W roku szkolnym 2007/2008 największa liczba uczniów uczy się obowiązkowo języka angielskiego – 92,2 tys. osób. Drugie miejsce zajmuje język niemiecki, a trzecie język rosyjski. Po raz pierwszy w tym roku uczniowie uczący się języka angielskiego zajmują pierwsze miejsce w szkołach zasadniczych. Liczba uczniów w tych szkołach uczących się języka angielskiego wzrosła o 10,9 tys. osób, a języka niemieckiego o 6,11 tys. osób. Równocześnie zaobserwowano duży

spadek względny liczby uczniów uczących się języka rosyjskiego o [- 12,8 %] i mniejszy języka francuskiego o [- 2,8 %]. Jest on jednak mniejszy od spadku względnego dla obu języków w ubiegłym roku szkolnym. Uczniowie zasadniczych szkół zawodowych uczą się również obowiązkowo języka włoskiego i innych, niewymienionych języków. Łącznie w kraju mamy 675 takich osób tj. zaledwie 0,3 % ogółu wszystkich uczniów.

Tabela 6. Uczniowie uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego [w tys. osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
Stan 2006 r.	81,32	3,57	81,91	43,52
Stan 2007 r.	92,21	3,47	88,02	37,96
zmiana w osobach	10,89	-0,10	6,11	-5,56
Zmiana w %	13,4 %	-2,8%	7,5%	-12,8%

Struktura powszechności nauczania obowiązkowego języków obcych w zasadniczych szkołach zawodowych w latach 2006 i 2007 przedstawia się następująco:

	<i>rok 2006</i>	<i>rok 2007</i>
język niemiecki	36,5%	37,4 %
język angielski	36,2 %	39,1 %
język rosyjski	19,4 %	16,1 %
język francuski	1,6 %	1,5 %

Przemiany zachodzące w nauczaniu języków obcych w zasadniczych szkołach zawodowych następują o wiele wolniej niż w innych typach szkół. Po raz pierwszy wskaźnik powszechności języka angielskiego - 39,1% zajmuje w tym roku pierwsze miejsce przed językiem niemieckim. Wskaźnik powszechności języka rosyjskiego przesunął się na trzecią pozycję, podobnie jak w szkołach innego typu.

Powszechność nauczania języków obcych jako przedmiotu dodatkowego w zasadniczych szkołach zawodowych jest mała. Łącznie uczy się dodatkowo języka obcego w tym roku szkolnym 1915 uczniów. Największą popularnością cieszą się języki: angielski i niemiecki. W porównaniu do ubiegłego roku szkolnego liczba uczniów uczących się dodatkowo języka obcego wzrosła trzykrotnie.

Licea ogólnokształcące

W liceach ogólnokształcących po reformie ustroju szkolnego mamy trzy klasy, zamiast czterech: pierwszą, drugą i trzecią. W klasach tych uczą się absolwenci szkół gimnazjalnych. W tym rozdziale uwzględnieni zostali także uczniowie LO uzupełniających dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych. W tabeli 7 pokazano liczby uczniów uczących się obowiązkowo języków obcych w liceach ogólnokształcących, w roku 2007/2008 i w roku ubiegłym. Liczby uczniów w ponadgimnazjalnych

szkołach maleją od kilku lat z przyczyn demograficznych. W ciągu ostatniego roku zmniejszyły się liczby uczniów uczących się trzech języków zachodnich oraz języka rosyjskiego. Największy bezwzględny spadek zanotowano dla języka niemieckiego [- 51,8 tys. uczniów], a największy spadek względny dla języka rosyjskiego [- 15,3 %].

Tabela 7. Uczniowie uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego [w tys. osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
Stan 2006 r.	714,45	93,30	516,73	80,34
Stan 2007 r.	690,85	82,35	464,95	68,08
Zmiana w osobach	-23,6	-10,95	-51,78	-12,26
Zmiana w %	-3,3%	-11,7%	-10,0%	-15,3%

W roku szkolnym 2007/2008 młodzież liceów ogólnokształcących uczy się obowiązkowo jeszcze innych języków obcych, poza wymienionymi w tabeli 7. Wygląda to następująco:

łaciny – 30,02 tys. uczniów

hiszpańskiego – 12,65 tys. uczniów

włoskiego – 9,86 tys. uczniów

innego – 1,76 tys. uczniów

W porównaniu do roku szkolnego 2006/2007 liczby uczniów uczących się obowiązkowo języków: hiszpańskiego i innego wzrosły. Natomiast liczby uczniów uczących się łaciny i języka włoskiego zmalały [łaciny o ponad 3 tys. osób, a włoskiego o około 400 osób].

Uwaga! W liceach ogólnokształcących obowiązują dwa języki obce. W zestawieniach tabelarycznych uczniowie tych szkół są więc liczeni dwukrotnie.

W liceach ogólnokształcących młodzież uczy się również języków obcych dodatkowo. W roku szkolnym 2007/2008 sytuacja przedstawia się następująco:

język angielski - 23,61 tys. uczniów
 język francuski - 7,74 tys. uczniów
 język niemiecki - 40,31 tys. uczniów
 język rosyjski - 7,31 tys. uczniów

Niewielka grupa licealistów , tylko 760 osób uczy się dodatkowo innego języka.

Strukturę powszechności nauczania języków obcych jako przedmiotu obowiązkowego (w % ogółu uczniów) pokazano poniżej:

	<i>Rok 2006</i>	<i>Rok 2007</i>
język angielski	97,8 %	96,5 %
język niemiecki	70,7 %	65,0 %
język rosyjski	11,0 %	9,5 %
język francuski	12,8 %	11,5 %
łacina	4,6 %	4,2 %
język włoski	1,4%	1,4 %
język hiszpański	1,7%	1,8 %
inny język	0,1 %	0,25 %

Wskaźniki powszechności nauczania języków: angielskiego i niemieckiego jako przedmiotu dodatkowego w liceach ogólnokształcących są dużo niższe w porównaniu do innego typu szkół na przykład podstawowych czy gimnazjów. Dlatego łączne wskaźniki powszechności dla trzech języków zachodnich są tylko nieznacznie wyższe od wskaźników nauczania obowiązkowego.

	<i>Rok 2006</i>	<i>Rok 2007</i>
język angielski	98,2 %	99,8 %
język niemiecki	71,4 %	70,6 %
język francuski	13,1 %	12,6 %
język rosyjski	brak danych	10,5 %

Dynamika przemian w nauczaniu języków obcych w liceach ogólnokształcących w latach 2006 i 2007 w liceach ogólnokształcących jest bardzo niska w porównaniu do przemian w latach wcześniejszych. Świadczy to o osiągnięciu w tych szkołach stanu, zbliżonego do pułapu potrzeb uczniowskich.

Licea profilowane

Licea profilowane to stosunkowo nowy typ szkoły, który funkcjonuje w polskiej oświacie od 1 września 2002 roku. Szkołę tę zaliczamy podobnie jak licea ogólnokształcące, zasadnicze szkoły zawodowe i technika do szkół ponadgimnazjalnych. W tabeli 9 pokazano liczby uczniów uczących się obowiązkowo języków obcych w liceach profilowanych w bieżącym roku szkolnym 2007/2008 i w roku ubiegłym.

Tabela 9. Uczniowie uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego [w tys. osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
Stan 2006 r.	150,73	10,75	122,38	26,94
Stan 2007 r.	104,93	6,50	83,13	17,53
Zmiana w osobach	-45,80	-4,25	-39,25	-9,41
Zmiana w %	-30,4%	-39,5%	-32,1%	-34,9%

Podobnie jak w innych szkołach ponadgimnazjalnych liczba uczniów w liceach profilowanych znacznie się zmniejszyła. Z tego powodu liczby uczniów uczących się w liceach profilowanych wszystkich czterech języków obcych zmały bardzo w ciągu ostatniego roku. Największy spadek bezwzględny wystąpił dla języka angielskiego i wyniósł [- 45,8 tys. osób] i niemieckiego [- 39,2 tys. osób]. Natomiast spadki względne dla wszystkich, czterech wymienionych języków przekroczyły 30 procent ; najwięcej w przypadku języka francuskiego [- 39,5 %]. Pewna grupa uczniów w liceach profilowanych uczy się także obowiązkowo innych języków obcych, łącznie 490 osób.

Strukturę powszechności nauczania obowiązkowego języków obcych w liceach profilowanych (w % ogółu uczniów) pokazano niżej :

	Rok 2006	Rok 2007
język angielski	95,2 %	94,9 %

język niemiecki	77,3 %	75,2 %
język rosyjski	17,0 %	15,9 %
język francuski	6,8 %	5,8 %
język hiszpański	0,1 %	0,2 %
język włoski	0,2 %	0,2 %
język łaciński	0,0%	0,0 %
inny język	0,3 %	0,1 %

Uczniowie liceów profilowanych uczą się również dodatkowo języków obcych. W roku szkolnym 2007/2008 liczba uczących się wynosi 11,43 tys. osób. Oznacza to ponad trzykrotny wzrost w stosunku do roku szkolnego 2006/2007. Najwięcej uczniów uczy się języka niemieckiego - 5,25 tys. osób.

Jeżeli uwzględnimy uczniów uczących się języka obcego jako przedmiotu dodatkowego łączne wskaźniki powszechności nauczania języków zachodnioeuropejskich i rosyjskiego w tych szkołach trochę wzrosną i będą następujące :

2 0 0 7 r.

język angielski	98,4 %
język niemiecki	80,0 %
język rosyjski	17,0 %
język francuski	6,5 %

Technika

Technika zaliczane są do średnich szkół zawodowych , podobnie jak licea ogólnokształcące i licea profilowane. Po reformie ustroju szkolnego w technikach uczą się absolwenci szkół gimnazjalnych, a w technikach

uzupełniających absolwenci zasadniczych szkół zawodowych. Do szkół średnich zawodowych nie są wliczone w tym opracowaniu szkoły artystyczne, dające uprawnienia zawodowe. Ogólna liczba uczniów w technikach, podobnie jak w innych szkołach ponadgimnazjalnych zmniejsza się z przyczyn demograficznych..

Dynamikę przemian w nauczaniu języków obcych w technikach i technikach uzupełniających przedstawia tabela **8**.

Tabela 8. Uczniowie uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego [w tys. osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
Stan 2006 r.	497,28	33,32	411,89	87,75
Stan 2007 r.	489,33	27,11	421,29	76,56
zmiana w osobach	-7,95	-6,21	9,40	-11,19
zmiana w %	-1,6 %	-18,6 %	2,3 %	-12,7 %

Największa liczba uczniów w tych szkołach uczy się obowiązkowo języka angielskiego - 489,3 tys. osób oraz niemieckiego – 421,3 tys. osób. W czasie ostatniego roku zwiększyła się tylko liczba uczniów uczących się języka niemieckiego ; przyrost o 9,4 tys. osób tj. o 2,3 %. Równocześnie spadła liczba osób uczących się pozostałych trzech języków obcych. Największy spadek bezwzględny dla języka rosyjskiego, a względny

spadek dla języka francuskiego [-18,2 %]. Popularność nie wymienionych w tabeli 8 języków obcych jako przedmiotu obowiązkowego np. łaciny, hiszpańskiego, włoskiego oraz innych języków jest niska, w przeciwieństwie do liceów ogólnokształcących. Łącznie uczy się ich w tym roku szkolnym 2,18 tys. uczniów, w tym najwięcej innego języka .

Struktura powszechności nauczania języków obcych jako przedmiotu obowiązkowego:

	<i>2 0 0 6 r.</i>	<i>2 0 0 7 r.</i>
język angielski	94,1 %	89,1 %
język niemiecki	77,9 %	76,7 %
język rosyjski	16,6 %	13,9 %
język francuski	6,3 %	4,9 %
język łaciński	0,0 %	0,0 %
język hiszpański	0,1 %	0,1 %
język włoski	0,1 %	0,05 %
inny język	0,0 %	0,2 %

Wskaźniki powszechności czterech najbardziej popularnych w Polsce języków obcych zmniejszyły się w stosunku do roku szkolnego 2006/2007. Największy spadek dla języka angielskiego o pięć punktów procentowych.

Pewna grupa uczniów techników uczy się języka obcego jako przedmiotu dodatkowego. W roku szkolnym 2007/2008 wygląda to następująco:

język angielski	- 8,78 tys. uczniów
język niemiecki	- 17,46 tys. uczniów
język francuski	- 3,35 tys. uczniów
język rosyjski	- 5,46 tys. uczniów

Jeżeli uwzględnimy uczniów uczących się języka obcego jako przedmiotu dodatkowego wskaźniki powszechności nauczania języków zachodnioeuropejskich w tych szkołach nieznacznie wzrosną w stosunku do nauczania obowiązkowego języków obcych.

	<i>2006 rok</i>	<i>2007 rok</i>
język angielski	94,4 %	90,7 %
język niemiecki	78,4 %	79,9 %
język rosyjski	brak danych	14,0 %
język francuski	6,3 %	5,5 %

W stosunku do ubiegłego roku szkolnego 2006/2007 tylko łączny wskaźnik powszechności języka niemieckiego uległ zwiększeniu.

Szkoły policealne.

W tabeli 10 pokazane zostały liczby uczniów uczących się obowiązkowo czterech podstawowych języków obcych w szkołach policealnych. Są to głównie szkoły policealne [ponadgimnazjalne], ale również niewielka liczba szkół policealnych [ponadpodstawowych], które występują tylko w niektórych województwach. Największa grupa uczniów – 7,36 tys. osób uczy się obowiązkowo języka angielskiego, a najmniejsza – 0,37 tys. osób języka rosyjskiego. W stosunku do roku szkolnego 2006/2007 liczba uczących się każdego z czterech języków

zmaląa. Obserwujemy także duże spadki względne, powyżej 50 procent. Największy spadek względny występuje dla języka niemieckiego - 62,7%. Są to największe spadki względne w zestawieniu z innymi typami szkół omawianymi wcześniej w tym raporcie.

Tabela 10. Uczniowie uczący się języka obcego jako przedmiotu obowiązkowego [w tys. osób]

	Angielski	Francuski	Niemiecki	Rosyjski
Stan 2006 r.	17,86	1,16	4,26	0,79
Stan 2007 r.	7,36	0,58	1,59	0,37
zmiana w osobach	-10,50	- 0,58	- 2,67	- 0,42
zmiana w %	- 58,8 %	- 50 %	- 62,7 %	- 53,2 %

Wskaźniki powszechności nauczania języków obcych jako przedmiotu obowiązkowego wyglądają następująco w roku szkolnym bieżącym i ubiegłym :

Rok 2006

język angielski - 32,5 %
 język niemiecki - 7,7 %
 język francuski - 2,1 %

Rok 2007

język angielski - 22,3 %
 język niemiecki - 4,8 %
 język francuski - 1,8 %

język rosyjski - 1,4 %	język rosyjski - 1,1 %
język łaciński - 1,5 %	język łaciński - 2,2 %
język hiszpański - 0,1 %	język hiszpański - 0,1 %
język włoski - 0,1 %	język włoski - 0,0 %
inny język - 0,8 %	inny język - 0,6 %

Jeżeli uwzględnimy nauczanie języków zachodnich jako przedmiotu dodatkowego wskaźniki powszechności będą miały następujące wartości:

Rok 2006

język angielski - 40,2 %
język niemiecki - 8,6 %
język francuski - 2,2 %

Rok 2007

język angielski - 35,4 %
język niemiecki - 5,7 %
język francuski - 1,8 %

Dodatkowo innego języka obcego, oprócz angielskiego, niemieckiego i francuskiego uczy się w tych szkołach około 0,70 tys. osób. Najwięcej uczniów szkół policealnych uczy się dodatkowo łaciny – 640 osób, a na drugim miejscu jest język rosyjski - 60 osób. Uczniowie tych szkół nie uczą się natomiast języka hiszpańskiego i włoskiego.

II. PRZESTRZENNY ROZKŁAD POWSZECHNOŚCI NAUCZANIA JĘZYKÓW OBCYCH

Powszechność nauczania poszczególnych języków obcych w układzie wojewódzkim jest bardzo zróżnicowana. Rozpiętości przedziałów, w których mieszczą się procentowe wskaźniki powszechności nauczania języków obcych w województwach (we wszystkich typach szkół łącznie) w roku szkolnym 2007/2008 obrazuje poniższe zestawienie. Dla języków: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego są to sumy wskaźników powszechności nauczania języka jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego. Dla języka hiszpańskiego i włoskiego podane są wskaźniki powszechności nauczania obowiązkowego obu języków.

język angielski	60,28 %	-	90,82 %
język francuski	1,17 %	-	5,97 %
język niemiecki	28,76 %	-	62,53 %
język rosyjski	1,16 %	-	20,37 %
język hiszpański	0,01 %	-	0,56 %
język włoski	0,00 %	-	0,43 %

Przy dużym zróżnicowaniu wskaźników regionalnych wskaźniki ogólnokrajowe praktycznie nie dają żadnych informacji o nauczaniu języków obcych w poszczególnych województwach. W takiej sytuacji, w rozważaniach dotyczących nauczania języków obcych nie można pominąć analizy rozkładu przestrzennego. Przestrzenne rozkłady powszechności nauczania wymienionych wyżej języków obcych jako przedmiotu: obowiązkowego, dodatkowego oraz łącznie obrazują tabele: 11, 12, 13, 14, 15 i 16.

**Tab.5.Uczniowie uczący się obowiązkowo języków obcych [w tys. osób]
według województw. Szkoły razem**

Województwo	język angielski	język niemiecki	język rosyjski	język francuski
dolnośląskie	245,13	179,36	5,47	8,73
kujawsko-pomorskie	229,48	94,48	19,75	6,68
lubelskie	269,29	65,79	41,31	8,84
lubuskie	77,18	80,59	2,30	4,26
łódzkie	250,47	112,29	17,23	8,14
małopolskie	400,88	147,74	13,67	19,96
mazowieckie	572,33	142,51	71,11	23,54
opolskie	107,77	50,45	0,74	2,02
podkarpackie	275,96	108,88	11,30	8,73
podlaskie	151,15	36,99	19,94	3,76
pomorskie	242,72	118,92	7,51	5,98
śląskie	518,62	165,65	13,61	26,13
świętokrzyskie	154,49	50,31	12,53	3,73
warmińsko-mazurskie	162,81	70,61	11,32	2,40
wielkopolskie	338,01	213,61	13,16	11,27
zachodniopomorskie	154,55	107,82	3,50	4,37

Język rosyjski

Przestrzenny rozkład powszechności nauczania języka rosyjskiego obrazuje tabela 11 i mapka R. Rozpiętość wojewódzkich wskaźników powszechności języka rosyjskiego w tym roku szkolnym wynosi 19,21 %. Wskaźniki powszechności uwzględniają zarówno nauczanie obowiązkowe jak i dodatkowe tego języka w szkołach. W roku szkolnym 2006/2007 rozpiętość wskaźników powszechności była niższa i wynosiła 12,1 %, ale uwzględniano wtedy tylko nauczanie obowiązkowe języka rosyjskiego.

Do województw o najwyższych wskaźnikach powszechności nauczania języka rosyjskiego należą w tym roku szkolnym:

lubelskie	-	20,37 % ogółu uczniów
podlaskie	-	17,42 % ogółu uczniów
mazowieckie	-	16,53 % ogółu uczniów

Najniższe wskaźniki powszechności nauczania języka rosyjskiego mają województwa leżące w zachodniej części Polski

opolskie	-	1,16 % ogółu uczniów
dolnośląskie	-	1,63 % ogółu uczniów
lubuskie	-	1,76 % ogółu uczniów

We wszystkich szesnastu województwach wskaźnik powszechności nauczania obowiązkowego tego języka w roku szkolnym 2007/2008 obniżył się trochę w stosunku do roku szkolnego 2006/2007. Spadki wartości wskaźników wyrażone w punktach procentowych są jednak w tym roku znacznie mniejsze niż w latach wcześniejszych.

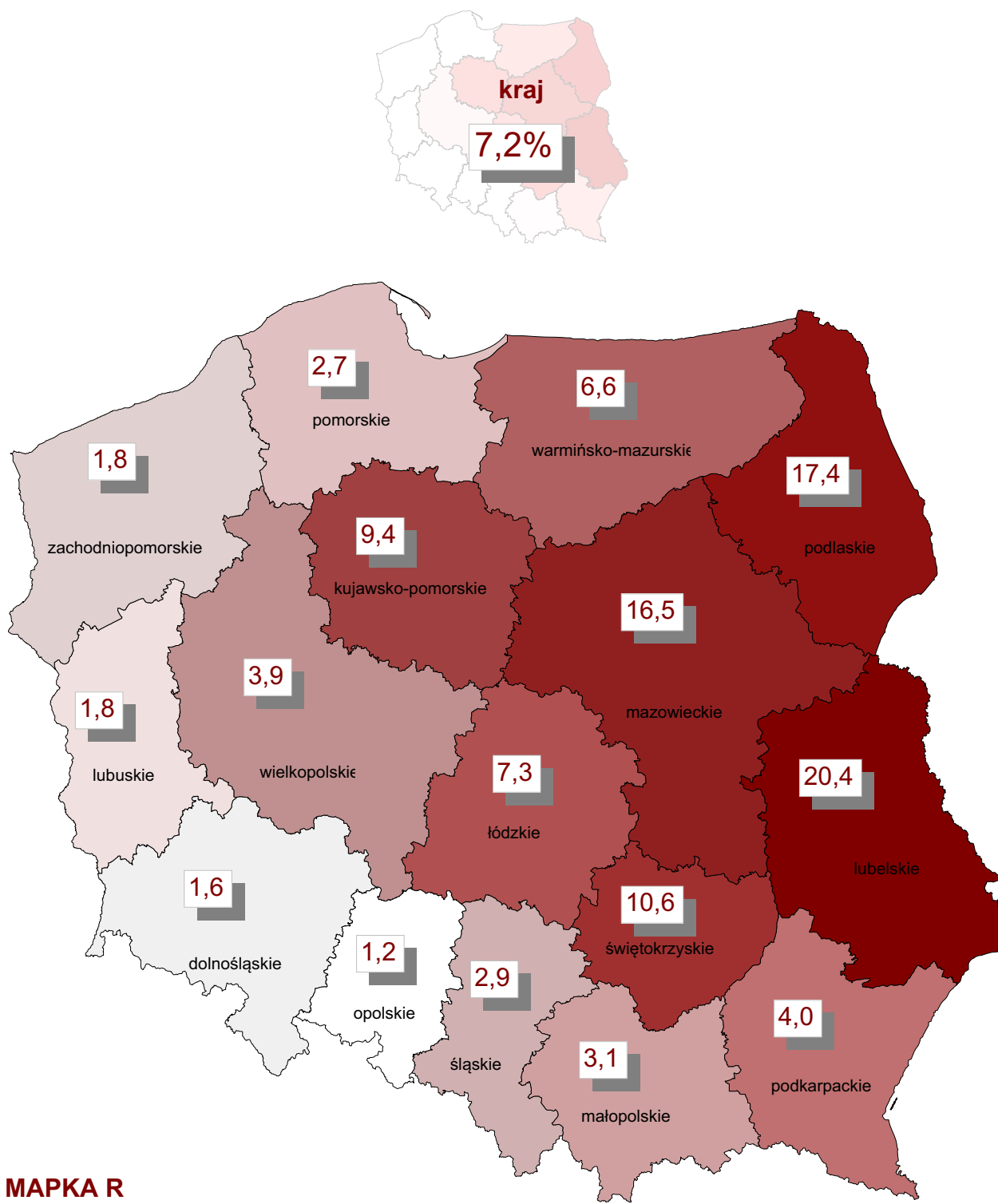
W uszeregowaniu języków obcych według ich stopnia powszechności język rosyjski nie zajmuje pierwszej i drugiej pozycji w żadnym województwie. W dziesięciu województwach język rosyjski zajmuje trzecią pozycję. W czterech województwach zachodniej i dwóch południowej

Polski język rosyjski zajmuje czwartą, ostatnią pozycję na skali powszechności [porównaj tabele 11 i 14].

**Tabela 11. Wskaźniki powszechności nauczania języka rosyjskiego
według województw w roku szkolnym 2007 / 2008.**

województwo	wskaźnik powszechności (w % ogółu uczniów)		
	<i>obowiązkowo</i>	<i>dodatkowo</i>	<i>łącznie</i>
<i>dolnośląskie</i>	1,39%	0,24%	1,63%
<i>kujawsko-pomorskie</i>	6,14%	3,27%	9,41%
<i>lubelskie</i>	11,68%	8,69%	20,37%
<i>lubuskie</i>	1,49%	0,27%	1,76%
<i>łódzkie</i>	4,86%	2,42%	7,28%
<i>małopolskie</i>	2,61%	0,49%	3,10%
<i>mazowieckie</i>	9,55%	6,98%	16,53%
<i>opolskie</i>	0,51%	0,65%	1,16%
<i>podkarpackie</i>	3,12%	0,85%	3,97%
<i>podlaskie</i>	10,51%	6,91%	17,42%
<i>pomorskie</i>	2,17%	0,52%	2,69%
<i>śląskie</i>	2,14%	0,80%	2,95%
<i>świętokrzyskie</i>	6,31%	4,27%	10,58%
<i>warmińsko-mazurskie</i>	4,87%	1,73%	6,61%
<i>wielkopolskie</i>	2,46%	1,41%	3,87%
<i>zachodniopomorskie</i>	1,40%	0,37%	1,77%
POLSKA	4,61%	2,63%	7,24%

**Nauczanie języka rosyjskiego,
jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego łącznie
w r. szk. 2007/08 (w procentach ogółu uczniów)**

MAPKA R

Język angielski

Przestrzenny rozkład wskaźnika powszechności nauczania języka angielskiego (jako przedmiotu obowiązkowego, dodatkowego oraz łącznie) w roku szkolnym 2007/2008 przedstawiają tabela 12 oraz mapka A. Widać duże zróżnicowanie wskaźnika powszechności nauczania języka angielskiego w szesnastu województwach. W nauczaniu obowiązkowym najwyższy wskaźnik powszechności ma woj. śląskie - 81,69 %, a w nauczaniu dodatkowym woj. wielkopolskie - 15,15 %.

W latach szkolnych 2005/2006 oraz 2006/2007 województwami o najwyższych łącznych wskaźnikach powszechności nauczania tego języka były: podlaskie i śląskie. Natomiast najniższy wskaźnik powszechności nauczania języka angielskiego miało woj. lubuskie. W bieżącym roku szkolnym 2007/2008 w zakresie powszechności dominują też dwa województwa: podlaskie i śląskie [por. tab.12]. Wartości wskaźników powszechności tylko w tych województwach przekroczyły wartość 90 procent. W ciągu ostatniego roku wartość wskaźnika w woj. podlaskim zmalała o 1,2 punktu procentowego, a w woj. śląskim wzrosła o 1,1 punkt. proc.

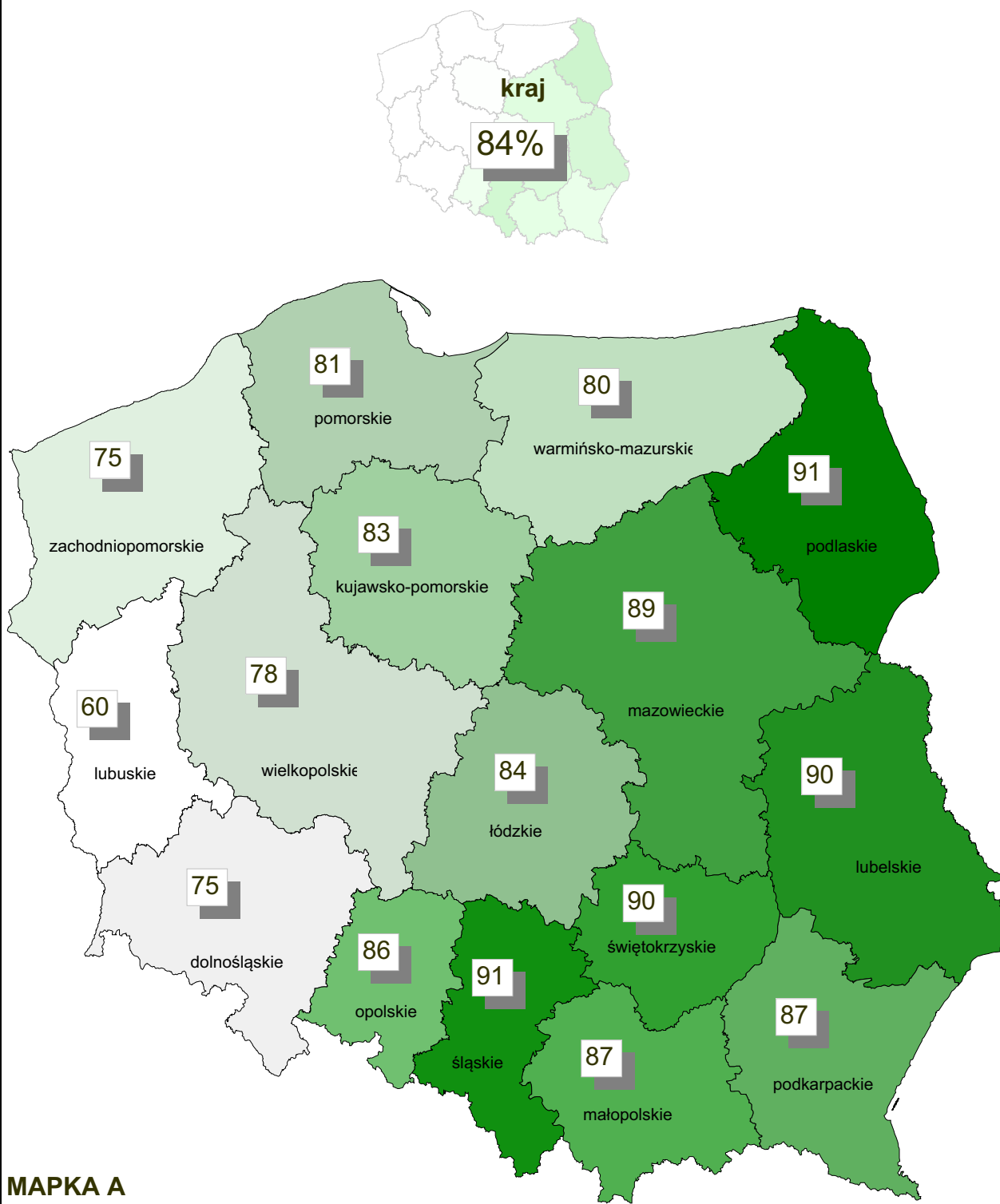
W jedenastu województwach w kraju wskaźnik powszechności języka angielskiego jest teraz równy lub większy od 80 %. W ubiegłym roku szkolnym liczba takich województw było identyczna.

W uszeregowaniu języków obcych według stopnia powszechności język angielski zajmuje pozycję pierwszą w piętnastu województwach, a pozycję drugą tylko w woj. lubuskim [por. tabele 12 i 13].

**Tabela 12. Wskaźniki powszechności nauczania języka angielskiego
według województw w roku szkolnym 2007 / 2008.**

województwo	wskaźnik powszechności (w % ogółu uczniów)		
	<i>obowiązkowo</i>	<i>dodatkowo</i>	<i>łącznie</i>
<i>dolnośląskie</i>	62,43%	12,21%	74,64%
<i>kujawsko-pomorskie</i>	71,32%	11,40%	82,72%
<i>lubelskie</i>	76,16%	13,46%	89,62%
<i>lubuskie</i>	50,24%	10,04%	60,28%
<i>łódzkie</i>	70,59%	13,23%	83,82%
<i>małopolskie</i>	76,55%	10,88%	87,43%
<i>mazowieckie</i>	76,89%	11,69%	88,58%
<i>opolskie</i>	74,99%	11,38%	86,37%
<i>podkarpackie</i>	76,21%	10,99%	87,19%
<i>podlaskie</i>	79,68%	11,14%	90,82%
<i>pomorskie</i>	70,24%	10,92%	81,16%
<i>śląskie</i>	81,69%	8,92%	90,61%
<i>świętokrzyskie</i>	77,78%	11,76%	89,54%
<i>warmińsko-mazurskie</i>	70,09%	9,50%	79,60%
<i>wielkopolskie</i>	63,14%	15,15%	78,29%
<i>zachodniopomorskie</i>	62,00%	13,33%	75,33%
Polska	72,37%	11,68%	84,05%

**Nauczanie języka angielskiego,
jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego łącznie
w r. szk. 2007/08 (w procentach ogółu uczniów)**

MAPKA A

Język niemiecki

Przestrzenny rozkład wskaźnika powszechności nauczania języka niemieckiego (jako przedmiotu obowiązkowego, dodatkowego oraz łącznie) w roku szkolnym 2007/2008 przedstawiają tabela 13 i mapka N.

Powszechność nauczania języka niemieckiego w układzie wojewódzkim jest w bieżącym roku szkolnym 2007/2008, podobnie jak w roku ubiegłym bardziej zróżnicowana niż powszechność języka angielskiego. Rozpiętość skrajnych wartości wojewódzkich wskaźników powszechności języka niemieckiego wynosi teraz 33,77 % i zmniejszyła się trochę w stosunku do roku 2006/2007.

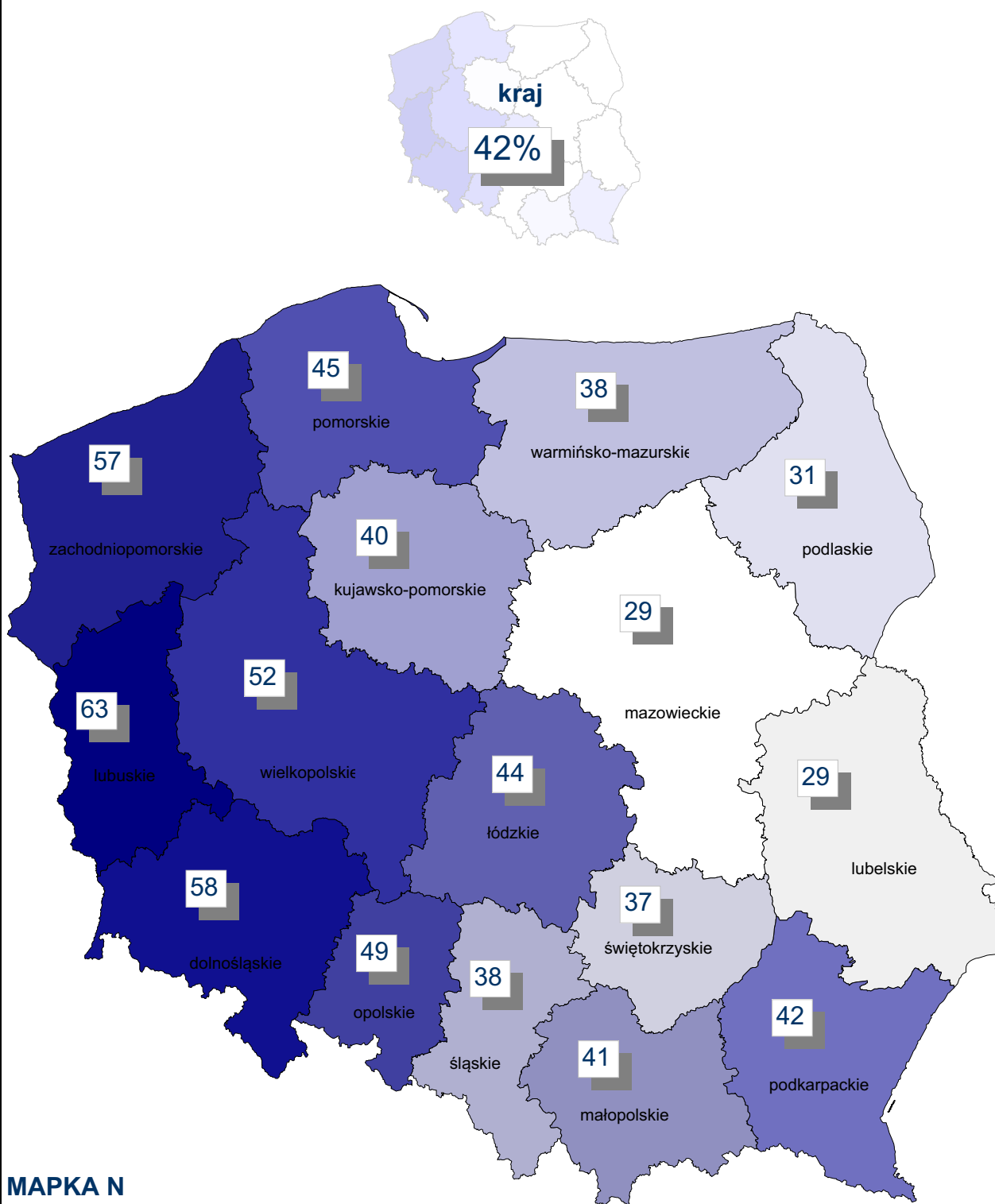
Najwyższy wskaźnik powszechności języka niemieckiego jako przedmiotu obowiązkowego ma woj. lubuskie - 52,46 %, a jako przedmiotu dodatkowego – woj. zachodniopomorskie – 14,19 %. Łączne wskaźniki powszechności języka niemieckiego są najwyższe w dwóch województwach: lubuskim i dolnośląskim, a najniższe w województwach mazowieckim i lubelskim [por. tab.13]. W stosunku do poprzedniego roku szkolnego wskaźniki powszechności nauczania języka niemieckiego zmalały w piętnastu województwach. Wzrost wskaźnika nastąpił tylko w województwie opolskim. Nadal dominują w dziedzinie powszechności tego języka województwa w zachodniej części Polski.

W uszeregowaniu języków obcych język niemiecki zajmuje pierwszą pozycję w jednym województwie - lubuskim, a pozycję drugą w pozostałych piętnastu województwach.

**Tabela 13. Wskaźniki powszechności nauczania języka niemieckiego
według województw w roku szkolnym 2007 / 2008 .**

województwo	wskaźnik powszechności (w % ogółu uczniów)		
	<i>obowiązkowo</i>	<i>dodatkowo</i>	<i>łącznie</i>
<i>dolnośląskie</i>	45,68%	12,47%	58,15%
<i>kujawsko-pomorskie</i>	29,36%	10,16%	39,52%
<i>lubelskie</i>	18,61%	10,81%	29,42%
<i>lubuskie</i>	52,46%	10,07%	62,53%
<i>łódzkie</i>	31,64%	12,36%	44,00%
<i>małopolskie</i>	28,21%	12,68%	40,89%
<i>mazowieckie</i>	19,15%	9,61%	28,76%
<i>opolskie</i>	35,11%	13,71%	48,81%
<i>podkarpackie</i>	30,07%	12,37%	42,44%
<i>podlaskie</i>	19,50%	11,32%	30,82%
<i>pomorskie</i>	34,41%	10,18%	44,59%
<i>śląskie</i>	26,09%	11,85%	37,94%
<i>świętokrzyskie</i>	25,33%	11,62%	36,95%
<i>warmińsko-mazurskie</i>	30,40%	7,20%	37,60%
<i>wielkopolskie</i>	39,90%	12,06%	51,96%
<i>zachodniopomorskie</i>	43,25%	14,19%	57,44%
<i>Polska</i>	30,44%	11,39%	41,83%

**Nauczanie języka niemieckiego,
jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego łącznie
w r. szk. 2007/08 (w procentach ogółu uczniów)**

MAPKA N

Język francuski

Przestrzenny rozkład wskaźnika powszechności nauczania języka francuskiego (jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego oraz łącznie) w roku szkolnym 2007/2008 pokazuje tabela 14 i mapka F.

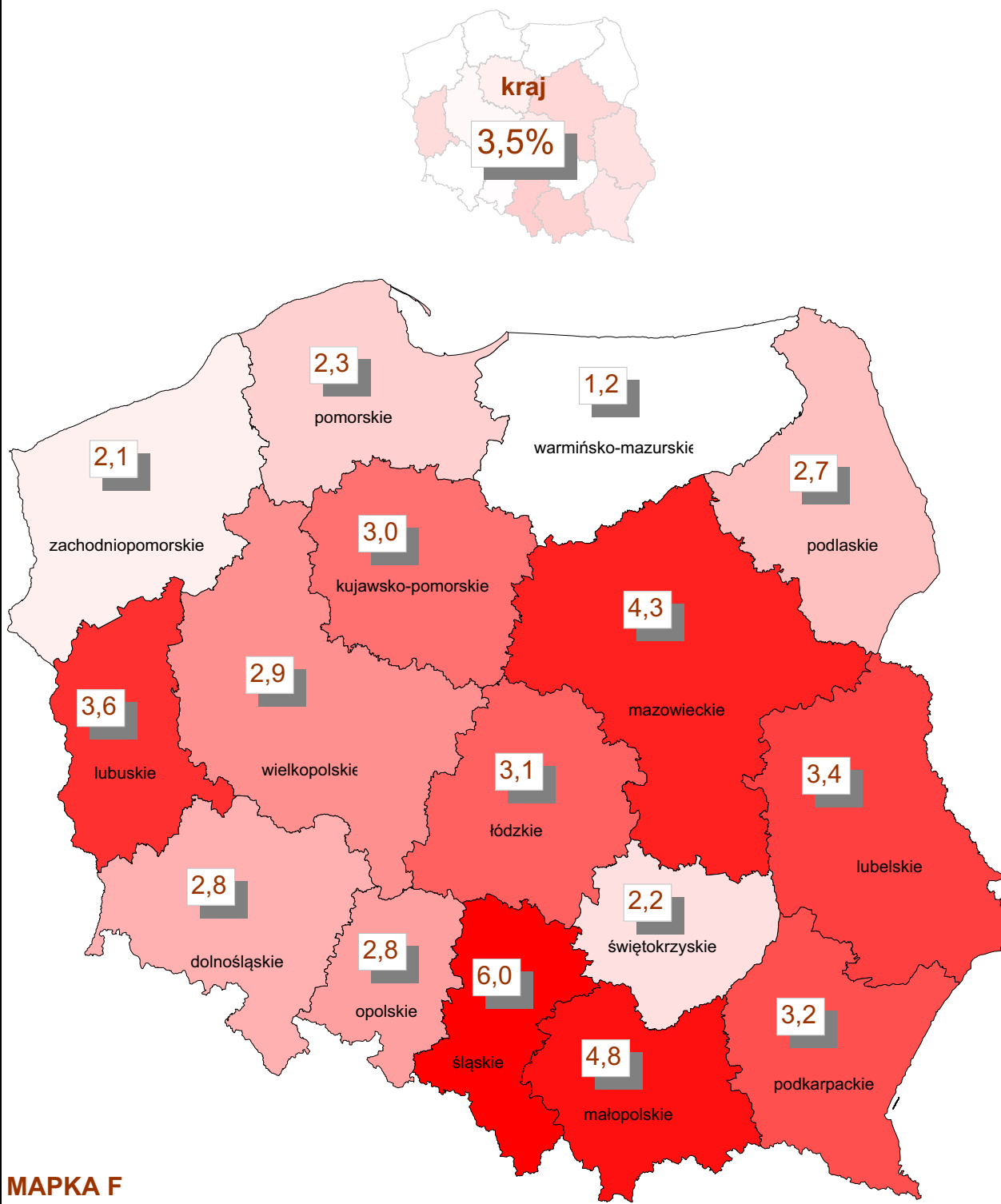
W tym roku szkolnym, podobnie jak w ubiegłym w zakresie powszechności języka francuskiego dominują dwa województwa: śląskie i małopolskie. Dotyczy to nauczania języka francuskiego jako przedmiotu obowiązkowego. W nauczaniu tego języka jako przedmiotu dodatkowego najwyższe wskaźniki mają województwa: śląskie i opolskie. Łączny wskaźnik powszechności prawie we wszystkich województwach zmalał w stosunku do roku szkolnego 2006/2007; w woj. śląskim o 0,9 punktu proc., a w woj. warmińsko - mazurskim o 0,4 punktu proc. Tylko w województwie zachodniopomorskim wskaźnik ten pozostał bez zmiany i wynosi 2,1 %.

W roku szkolnym 2000/2001 spośród czterech najbardziej popularnych języków obcych w Polsce język francuski zajmował czwartą pozycję na skali powszechności nauczania we wszystkich szesnastu województwach. W tym roku szkolnym 2007/2008 w sześciu województwach: śląskim, małopolskim, opolskim, lubuskim, dolnośląskim i zachodniopomorskim wskaźnik powszechności języka francuskiego wyprzedza wskaźnik powszechności języka rosyjskiego [por. tabele 14 i 11].

**Tabela 14. Wskaźniki powszechności nauczania języka francuskiego
według województw w roku szkolnym 2007 / 2008 .**

województwo	wskaźnik powszechności (w % ogółu uczniów)		
	obowiązkowo	dodatkowo	łącznie
dolnośląskie	2,22%	0,55%	2,78%
kujawsko-pomorskie	2,08%	0,92%	3,00%
lubelskie	2,50%	0,90%	3,40%
lubuskie	2,77%	0,85%	3,63%
łódzkie	2,29%	0,77%	3,07%
małopolskie	3,81%	0,96%	4,77%
mazowieckie	3,16%	1,11%	4,27%
opolskie	1,41%	1,43%	2,84%
podkarpackie	2,41%	0,76%	3,17%
podlaskie	1,98%	0,67%	2,66%
pomorskie	1,73%	0,54%	2,27%
śląskie	4,12%	1,85%	5,97%
świętokrzyskie	1,88%	0,28%	2,15%
warmińsko-mazurskie	1,03%	0,14%	1,17%
wielkopolskie	2,11%	0,79%	2,90%
zachodniopomorskie	1,75%	0,32%	2,08%
Polska	2,59%	0,89%	3,48%

**Nauczanie języka francuskiego,
jako przedmiotu obowiązkowego i dodatkowego łącznie
w r. szk. 2007/08 (w procentach ogółu uczniów)**

MAPKA F

Język hiszpański

Przestrzenny rozkład wskaźnika powszechności nauczania języka hiszpańskiego jako przedmiotu obowiązkowego w roku szkolnym 2007/2008 pokazuje tabela 15 i mapa H. Rozkład przestrzenny nauczania języka hiszpańskiego według województw jest analizowany w raportach o powszechności nauczania języków dopiero po raz drugi .

W roku szkolnym 2007/2008 najwyższy wskaźnik powszechności ma województwo mazowieckie i wynosi on 0,56 %. Następne miejsca zajmują w kolejności województwa: lubelskie i wielkopolskie. Najniższy wskaźnik powszechności języka hiszpańskiego ma województwo lubuskie i wynosi on 0,01 %. W roku szkolnym 2006/2007 najwyższy wskaźnik powszechności miało woj. lubelskie , a najniższy woj. lubuskie.

Język hiszpański jest nauczany aktualnie obowiązkowo we wszystkich szesnastu województwach. Popularność jego nie jest jednak wysoka; wartości wskaźników powszechności tego języka są bardzo niskie w porównaniu do wskaźników czterech najbardziej popularnych języków obcych w Polsce: angielskiego , niemieckiego , rosyjskiego i francuskiego. W stosunku do wskaźnika powszechności nauczania obowiązkowego języka francuskiego w Polsce wskaźnik języka hiszpańskiego jest prawie dziewięć razy niższy.

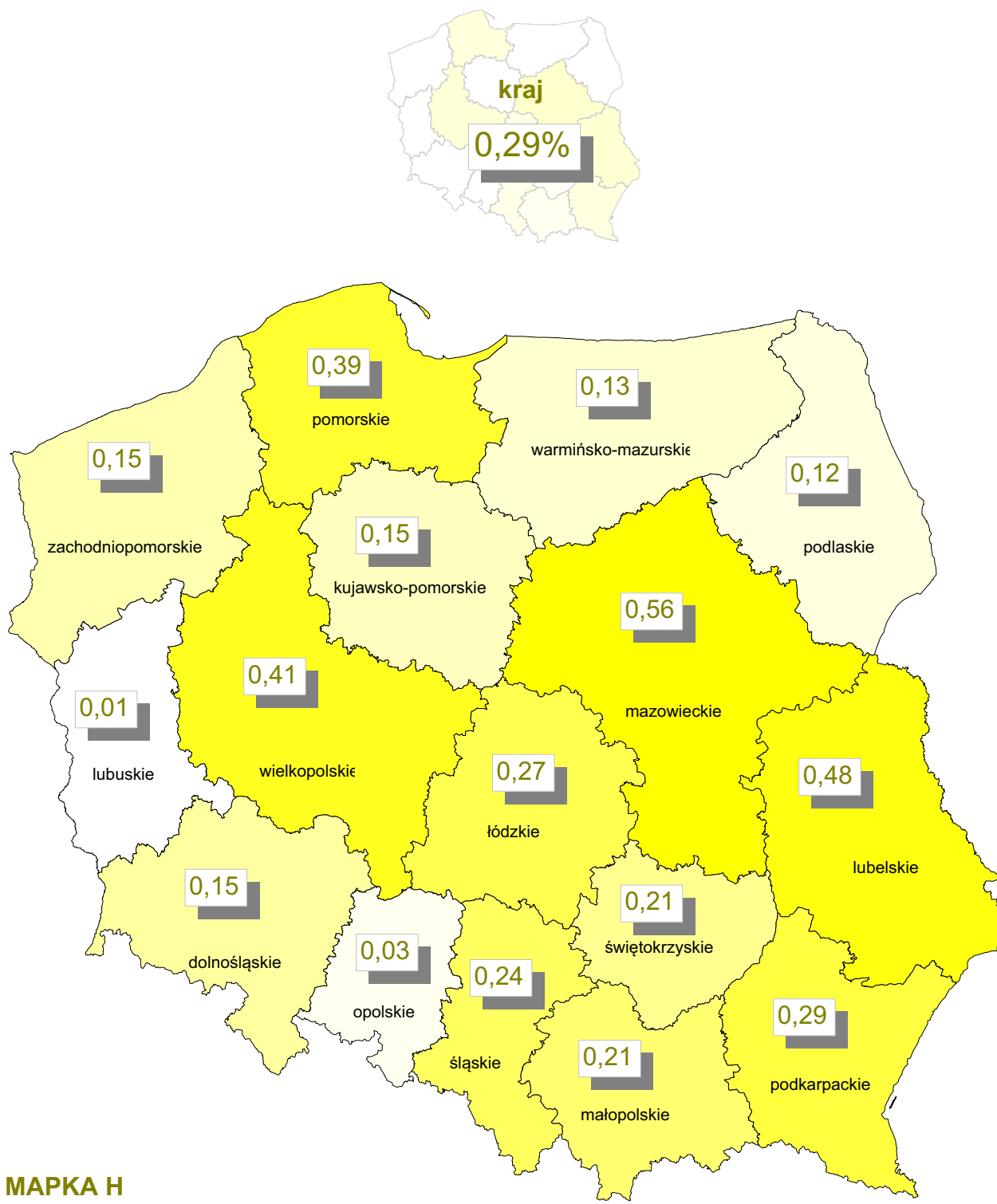
Rozpiętość między wartościami wojewódzkich wskaźników powszechności języka hiszpańskiego wynosi 0,55 % i jest wielokrotnie niższa od rozpiętości wskaźników innych, analizowanych języków obcych. W porównaniu z minionym rokiem szkolnym rozpiętość ta minimalnie zmalała.

**Tabela 15. Wskaźniki powszechności nauczania języka hiszpańskiego
jako przedmiotu obowiązkowego według województw**

w roku szkolnym 2007 / 2008 .

województwo	wskaźnik powszechności (w % ogółu uczniów)
<i>dolnośląskie</i>	0,15%
<i>kujawsko-pomorskie</i>	0,15%
<i>lubelskie</i>	0,48%
<i>lubuskie</i>	0,01%
<i>łódzkie</i>	0,27%
<i>małopolskie</i>	0,21%
<i>mazowieckie</i>	0,56%
<i>opolskie</i>	0,03%
<i>podkarpackie</i>	0,29%
<i>podlaskie</i>	0,12%
<i>pomorskie</i>	0,39%
<i>śląskie</i>	0,24%
<i>świętokrzyskie</i>	0,21%
<i>warmińsko-mazurskie</i>	0,13%
<i>wielkopolskie</i>	0,41%
<i>zachodniopomorskie</i>	0,15%
Polska	0,29%

Nauczanie języka hiszpańskiego, jako przedmiotu obowiązkowego w r. szk. 2007/08 (w procentach ogółu uczniów)

MAPKA H

Język włoski

Przestrzenny rozkład wskaźnika powszechności nauczania języka włoskiego jako przedmiotu obowiązkowego w roku szkolnym 2007/2008 pokazuje tabela 16 i mapka Wł. Rozkład przestrzenny nauczania języka włoskiego według województw jest analizowany w raporcie o powszechności nauczania języków po raz pierwszy.

W roku szkolnym 2007/2008 najwyższy wskaźnik powszechności ma województwo małopolskie i wynosi on 0,43 %. Następne miejsca zajmują w kolejności województwa: mazowieckie i śląskie. Najniższy wskaźnik powszechności tego języka, równy zero procent mają dwa województwa: opolskie i pomorskie..

Język włoski jest nauczany aktualnie obowiązkowo w czternastu województwach. Popularność jego nie jest jednak wysoka; wartości wskaźników powszechności tego języka są bardzo niskie w porównaniu do wskaźników czterech najbardziej popularnych języków obcych w Polsce: angielskiego, niemieckiego, rosyjskiego i francuskiego. W stosunku do wskaźnika powszechności nauczania obowiązkowego języka francuskiego w Polsce wskaźnik języka włoskiego jest trzynaste i pół razy niższy.

Rozpiętość między wartościami wojewódzkich wskaźników powszechności języka włoskiego wynosi 0,43 % i jest wielokrotnie niższa od rozpiętości wskaźników innych, analizowanych wcześniej języków obcych.

Opracowała:

Jadwiga Zarębska

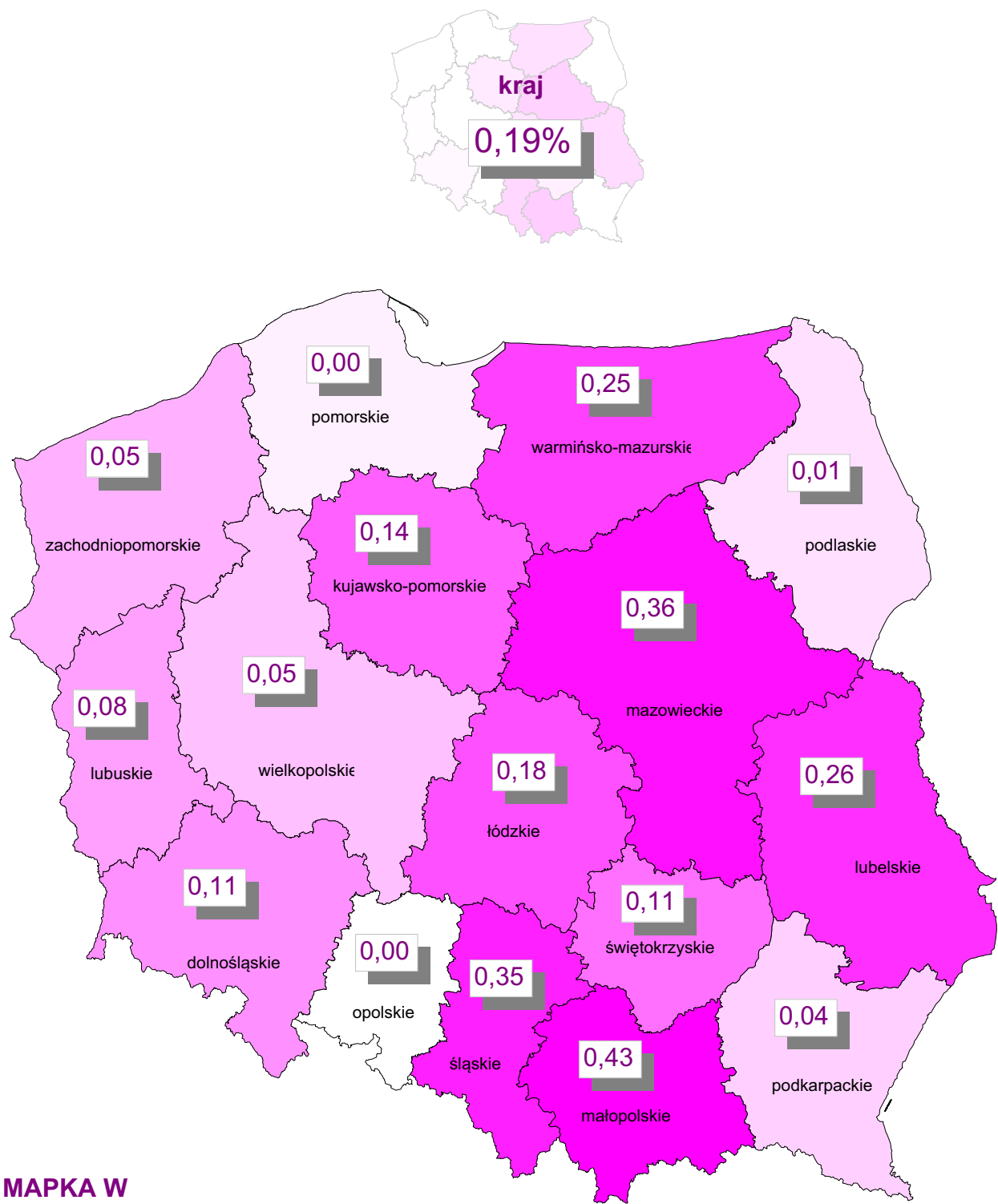
Opracowanie graficzne ;

Jadwiga Zarębska, Józef Bujak

**Tabela 16. Wskaźniki powszechności nauczania języka włoskiego
jako przedmiotu obowiązkowego według województw
w roku szkolnym 2007 / 2008 .**

województwo	wskaźnik powszechności (w % ogółu uczniów)
<i>dolnośląskie</i>	0,11%
<i>kujawsko-pomorskie</i>	0,14%
<i>lubelskie</i>	0,26%
<i>lubuskie</i>	0,08%
<i>łódzkie</i>	0,18%
<i>małopolskie</i>	0,43%
<i>mazowieckie</i>	0,36%
<i>opolskie</i>	0,00%
<i>podkarpackie</i>	0,04%
<i>podlaskie</i>	0,01%
<i>pomorskie</i>	0,00%
<i>śląskie</i>	0,35%
<i>świętokrzyskie</i>	0,11%
<i>warmińsko-mazurskie</i>	0,25%
<i>wielkopolskie</i>	0,05%
<i>zachodniopomorskie</i>	0,05%
Polska	0,19%

**Nauczanie języka włoskiego,
jako przedmiotu obowiązkowego
w r. szk. 2007/08 (w procentach ogółu uczniów)**

MAPKA W